

Petri Lempinen/lk

29.1.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29

00023 Valtioneuvosto

lukiotuntijako@minedu.fi ja kirjaamo@minedu.fi

Viite

OKM064:00/2012

Lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmisteleva työryhmä**Tiivistelmä**

1. STTK ei kannata työryhmän ehdotuksia A tai B, jossa opiskelija voi käytännössä valita pois humanistis-yhteiskunnalliset tai luonnontieteelliset opinnot. Kummatkin ovat yleissivistyksen kannalta välttämättömiä.
2. Työryhmän ajatus eheyttävistä teemaopintokursseista on vaillinaisen.
3. STTK ilmaisee syvän huolensa nuorten matematiikan osaamisen heikkenemisestä ja englannin kielen ylivallasta kieltenopetuksessa.

Tulevaisuuden lukio olkoon aidosti yleissivistävä

Googlaamalla löytyy tieto, koska Suomi itsenäistyi tai missä on Suezin kanava. Verkosta ei kuitenkaan löydy ymmärrystä näiden yksittäisten tiedonsirujen merkityksestä tai yhteyksistä. Lukiokoulutuksen uudistamista pohtinut työryhmä korostaa siirtymistä pirstaleisesta tiedosta syvällisempään osaamiseen, jossa tiedot jäsentyvät laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Tavoite on hyvä, mutta se ei sinällään turvaa lukiokoulutuksen yleissivistävää luonnetta. On tärkeää, että lukio tarjoaa jatkossakin laajat yleissivistävät tiedot ja taidot riippumatta oppilaitoksen sijainnista.

Yleissivistykseen kuuluu laaja ymmärrys ihmisen ja suomalaisen yhteiskunnan kehityksestä ja nykyisestä asemasta maailmassa. Oman elinympäristön ja siihen vaikuttavien tekijöiden ymmärtäminen edellyttää, jokaiselta ylioppilaalta luonnontieteellistä perustaa ja matematiikan taitoja. Vastaavasti eri kulttuurien ja niiden historian ymmärtäminen on välttämätöntä yhä kansainvälisemmässä ympäristössä.

Teknologinen kehitys, kansainvälistyminen ja lisääntyvä keskinäinen riippuvuus ovat työelämää ja elinympäristöämme muovaavia megatrendejä. Koulujärjestelmän tulee ottaa nämä huomioon, jotta nuorilla on oikeat valmiudet oman tulevaisuutensa rakentamiseen. Ammatin tai koulutusalan valinta ei enää ole koko työuran mittainen valinta. Tämä koskee myös korkeakouluista

Petri Lempinen/lk

29.1.2014

valmistuvia toimihenkilöitä. Lukion kannalta olennaista on, että opiskelija valinnoillaan sulkee mahdollisimman vähän elinikäisen oppimisen väyliä. Suomessa meneillään oleva koulutusjärjestelmän rakenteellinen keskittäminen, mikä tulevaisuudessa rajoittaa aikuisten mahdollisuuksia täydentää tai laajentaa omaa osaamistaan.

PISA ja PIAAC tutkimusten tulokset ovat viestineet nuorten heikentyneestä matematiikan osaamisesta, mikä heijastuu myös jatko-opinnoissa menestymiseen. Meneillään oleva talouden rakennemuutos kohti digitalisoituvaa taloutta korostaa matematiikan osaamisen tarvetta.

Englannin kielen ylivalta uhkaa jo vieraiden kielten osaamista Suomessa. Venäjän, espanjan, ranskan ja saksan opiskeleminen on huolestuttavan harvinaista, vaikka nämä kielet ovat elinkeinoelämän kannalta tärkeitä. Yksilölle monipuolinen kielitaito avaa uusia mahdollisuuksia.

Sekä kielten että matematiikan osalta lukio rakentaa perusopetuksen saavutuksille, joten kansalliset talkoot näiden kahden ongelman ratkaisemiseksi vaativat laajempia toimenpiteitä. Suomalaisten kielitaidon monipuolistamisen tulisi itse asiassa alkaa jo varhaiskasvatuksen aikana.

Yleissivistys ulottuu myös jokapäiväiseen elämään ja elinympäristöön. Luonnontieteellinen pohja tukee kestävän kehityksen mukaista elämäntapaa, jos lukiossa opittu auttaa yksilöä tekemään valintoja. Yhteiskuntaoppiin kuuluvat olennaisina työ- ja vuokrasopimusten tekeminen niihin liittyvine oikeuksine ja velvollisuuksine. On vähintäänkin yhtä tärkeää oppia hakemaan työpaikkaa kuin ymmärtää työttömyyttä ilmiönä. Moni lukiosta valmistunut suuntaa suoraan työmarkkinoille, joten käytännön läheisen työelämätiedon on sisällyttävä koulutukseen.

Koulutuspoliittisesti lukiouudistus liittyy myös työurien pidentämiseen. Ylioppilaskirjoitusten ja lukion päättötodistuksen parempi hyödyntäminen jatko-opintoihin hakeutumisessa nopeuttaisi yksilöllisiä opintopolkuja ja valmistumista ammattiin. Opinto-ohjauksen vahvistaminen on toinen olennainen keino tukea mainittua tavoitetta, joka on kansallinen prioriteetti.

Lukion uudistamisessa on kyse uudesta oppimisen kulttuurista, joka perustuu vuorovaikutukseen, yksilöiden valintoihin, osaamisen tunnustamiseen sekä oppimiseen erilaisissa ympäristöissä. Näin periaatteiden mukaisesti on kehitettävä toisen asteen koulutusten yhteistyötä, jotta joustavat opintomahdollisuudet lukion ja ammatillisen koulutuksen välillä ovat mahdollisia kaikkialla Suomessa. Näin tuetaan esimerkiksi ylioppilaiden tai ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden siirtymistä jatko-opintoihin.

STTK ei kannata ehdotuksia A tai B, jossa opiskelija voi käytännössä valita pois humanistis-yhteiskunnalliset tai luonnontieteelliset opinnot. Työryhmän

Petri Lempinen/lk

29.1.2014

ajatus eheyttävistä teemaopintokursseista on vaillinainen. Halu siirtyä pois vanhasta oppiainekeskeisyydestä on perusteltu, mutta ehdotus kahdesta "eheyttävästä" teemakurssista, ei palvele tätä päämäärää. Historian, yhteiskuntaopin ja uskonnon opetuksesta olisi mahdollista luoda laaja kokonaisuus, joka käsittelee Suomen ja maailman kulttuureja ja niiden kehitystä. Tämän rinnalla olisi mahdollista suorittaa valinnaisia syventäviä kursseja. Vastaavainen kokonaisuus sopisi myös luonnontieteisiin.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Antti Palola
puheenjohtaja
Leila Kostiainen
pääsihteeri

Lisätietoja: koulutuspoliittinen asiantuntija Petri Lempinen,
petri.lempinen@sttk.fi, puh. 040 7667 805